

Opakování učiva – příslovce**PS str. 25**

Příslovce popisují **blíží okolnosti nějakého děje**. Říkají nám, kdy, jak a kde se něco stalo.

Odpovídají na otázky **jak, kdy, kde, odkud, kam, dokdy** a podobně.

Př.: **Cyklista zahnul doleva. Přišel pozdě domů. Snažíme se žít zdravě. Na svůj věk se chová dětsky. Vlak krátce zahvízdal. Zítřka bude pršet. Často zapomíná odevzdat úkoly.**

Dále mohou příslovce vyjadřovat **míru vlastnosti**. Jednoduše řečeno nám přibližují, jak moc je něco studené, kyselé, sladké a podobně.

Př.: **Zmrzlina byla velmi studená. Běžec byl zcela vyčerpan. Byl to neobyčejně krásný den.**

Pamatujte si tedy, že mezi příslovce patří také slova jako: **doleva, doprava, dolů, dole, tady nahoru, nahoře, vlevo, vpravo, domů, doma, zítřka, včera, občas, někdy, často, vždy.**

Příslovce patří mezi **neohybné** slovní druhy. To znamená, že nemění nijak svůj tvar, neskloňujeme je ani nečasujeme. **Většinu příslovčí lze stupňovat.**

Př. **často – častěji – nejčastěji**

dobře – lépe – nejlépe

rychle – rychleji – nejrychleji

PS str. 25 <https://www.umimecesky.cz/cviceni-prislovce-druhy>

Druhy příslovčí – nové rozšiřující učivo

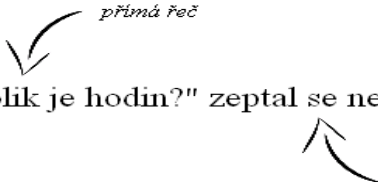
1. **místa** (odpovídají na otázky: kde, kudy, kam, odkud)
2. **času** (odpovídají na otázky: kdy, jak dlouho, jak často)
3. **způsobu** (odpovídají na otázku: jak, jakým způsobem)
4. **míry** (odpovídají na otázky: jak moc, do jaké míry)
5. **příčiny** (odpovídají na otázky: proč)

Příslovečné spřežky - nové rozšiřující učivo

Vznikají spojením předložky a podstatného jména, přídavného jména, zájmena, číslovky, příslovce Tato změna bývá obvykle vyjádřena tím, že se dané spojení píše jako **jedno slovo**. Př. *najednou, navíc, nanejš, vcelku, navečer, napoprvé, napříště, odjinud, doprava, zprava, zřídka, bezesporu, beztoho, nadto, potom, proto, předtím, přesto, přitom, vtom, za prvé / zaprvé, po prvé / poprvé, po patnácté / popatnácté – někdy lze psát i zvlášť.*

Ale zvlášť píšeme: na shledanou, na viděnou, na slyšenou, na rozloučenou, na uvítanou, na vysvětlenou, (jako) na zavalanou.

Opakování učiva - přímá řeč**učebnice str. (136) 140****PS str. 35**

přímá řeč

 "Kolik je hodin?" zeptal se nesměle.

uvozovací věta

Přímá řeč je vždy ohraničena uvozovkami a vyjadřuje, co přesně někdo říkal, křičel nebo klidně i šeptal. Je to doslovné přepsání jeho řeči. Pokud bychom prepisovali větu do komiksu, přímá řeč by byla tím, co by se objevilo v bublině. **Uvozovací věta** uvozuje přímou řeč, nějakým způsobem ji v textu uvádí. Jsou to věty typu: řekl, zeptal se, zvolal, odpověděl, požádal apod. Uvozovací věta nám říká, kdo a jak mluví.

a) před přímou řečí

Hanka připomněla: „Nezapomeňte na svůj slib.“

V..... : „V..... . (? !)“

b) za přímou řečí

„Jedeme na ryby,“ řekl dědeček.

„V..... , (? !)“ m..... .

c) je do přímé řeči vložena

„Bude pršet,“ řekla teta, „vlaštovky létají nízko nad zemí.“

„V..... , “ m..... , “ m..... . (? !)“

Učebnice str. 137 -139 (jiné vydání – str. 133 – 135)

Ústní i písemný projev se skládá z větných celků - z vět jednoduchých a souvětí. Ty se skládají z větných členů. Větné členy patří k sobě tvoří skladební dvojice.

VĚTA JEDNODUCHÁ je tvořena jednou větou a to

základní skladební dvojicí nebo základní skladební dvojicí a dalšími větnými členy.

Slunce svítí.

Sladké slunce veselé svítí na modré obloze.

Věta může mít

- nevyjádřený větný člen,
- několikanásobný větný člen.

Řeje. Příjemně řeje.

Plaky a auta jedou.

Dlouhé plaky a veselá auta jedou krajínou.

SOUVĚTÍ je větný celek složený ze dvou nebo více vět.

Slunce svítí a příjemně řeje, barevné plaky a auta jedou krajínou.

Mezi větami souvětí je spojovací výraz bez čárky, nebo čárka, nebo čárka i spojovací výraz.

Spojovacím výrazem může být

- spojka (a, i, ani, nebo, či, aby, ale, že, když, protože)
- zájmeno vztažné (kdo, co, jaký, který, čím, jenž)
- příslovce (kde, odkud, kdy, vždy, tolik, tedy)

Vzorec souvětí: V_1 a V_2 , V_3

Předložky a spojky nejsou samostatnými větnými členy.

© Kresba: Ing. Jana Potůčková. © Grafika: RNDr. Vladimír Potůček. www.studio1a1.cz